

Styret – Salten Brann IKS

26. april 2024

Styresak nr. 16/24
Rep.skap sak 09/24
Innstilling til representantskapet

ETABLERING AV ALARMSKAP

- Vedlegg A – Evaluering av alternative organiseringer videre satsning på salg av direktekoblet alarm til 110 Nordland
- Vedlegg B – Styresak 04/24, Formaliteter og usikkerhet ved etablering av alarmselskap
- Vedlegg C – Styresak 65/23, Utredningsprosess – organisering av 110-tjenesten / salg av alarm

Bakgrunn

Det vises til vedlagt styresak 65/23 som redegjør for utredningsprosess for alternativ organisering av 110-sentralen i Nordland med tilhørende salg av direktekoblede alarmer. Videre vises det til sak 04/24 som redegjør for formaliteter og usikkerhet ved etablering av alarmselskap med ansvar for salg av direktekoblede alarmer (ABA) til 110 Nordland. I saksframlegget for sistnevnte sak ble det lagt fram følgende forslag til vedtak:

1. *Styret tar formaliteter og usikkerheter som er belyst i saken til orientering.*
2. *Styret ønsker å etablere et aksjeselskap med utgangspunkt i alternativ B og ber daglig leder om å legge fram en beslutningssak til styret i april 2024 som grunnlag for eier-beslutning i mai 2024.*
3. *Det er styrets mål å etablere dette selskap med virkning fra og med år 2025.*
4. *Nødvendige stiftelsesdokumenter framlegges for styret i styremøtet i juni 2024.*

Under styrets behandling ble daglig leder (ref. pkt. 2, protokoll) bedt om å beskrive følgende alternativer:

- a. *Etablering av eget aksjeselskap, som beskrevet i saksframleggets alternativ B*
- b. *Videreføring av alarmsatsingen innen eksisterende driftsmodell som del av Salten brann IKS, med skatte- og avgiftshåndtering av salgsvirksomheten innenfor gjeldende regelverk.*
- c. *En driftsmodell der alarmsatsingen avgrenses til Salten branns geografiske forvaltningsområde*

Disse 3 alternativene svares ut i denne sak.

Fra styret ble det under sak 04/24 ikke gitt noen eksplisitte kriterier for hvordan utredningen av alternativ a-c skulle gjennomføres. Selskapet har definert og gjennomført en vurdering av de 3 alternativene basert på 5 hovedkriterier med tilhørende underpunkter:

- 1) *Ivaretagelse av regelverk*
- 2) *Økonomi og lønnsomhet*
- 3) *Framtidspotensiale*
- 4) *Omdømme og tillit*
- 5) *Risiko og sårbarheter*

Oppsummering

Basert på en samlet analyse og vurdering av disse underpunktene er det gitt en poengoppnåelse pr. kriterium fra 1 (lavest, minst ønskelig) til 5 (høyest, mest ønskelig). Dette er i tillegg visualisert med fargekoder rød – gul – grønn hvor rødt defineres som *ikke-ønskelig*.

Alt.	Kriterier/vurderinger					
	<i>Ivaretagelse av regelverk</i>	<i>Økonomi og lønnsomhet</i>	<i>Framtids-potensial</i>	<i>Omdømme og tillit</i>	<i>Risiko og sårbarheter</i>	<i>Total-vurdering</i>
Alt. a	5	4	5	5	4	5
Alt. b	4	5	4	3	3	4
Alt. c	5	2	2	2	2	2

I det følgende gis en kortfattet begrunnelse for vurdering og rangering av alternativene pr. kriterium. For en mer detaljert og helhetlig vurdering og begrunnelser vises det til Vedlegg A.

Ivaretagelse av regelverk

Dette kriteriet omhandler forhold knyttet til skatt, mva, statsstøtte, konkurranserett, organisasjonsform mv. Disse forhold er grundig utredet gjennom tidligere saksframlegg med tilhørende memoer/notater fra advokatfirma m.fl. Ut ifra en samlet vurdering vil alle 3 alternativene kunne tilfredsstille formalkrav relatert til lover, forskrifter mv., men det knyttes en viss usikkerhet til alt. b med hensyn til vurdering av spesielt selskapsskatt¹ (se også Risiko og sårbarheter).

Økonomi og lønnsomhet

Under dette kriteriet er det vurdert forhold relatert til pengeflyt, overskuddsdisponering/ utbytte, inntektsgrunnlag fordelt på regioner (Salten vs. resten av Nordland), markedsandeler fordelt på objekttyper (bl.a. barnehager/ skoler, borettslag, forretnings-eiendom m.fl.), driftskostnader, regnskapsførsel mv. Deler av disse forhold er tidligere utredet som nevnt ovenfor, mens øvrige forhold er vurdert gjennom interne analyser. Isolert anses alt. b på kort sikt å gi best lønnsomhet grunnet relativt uendret inntekts- og kostnadsstruktur. Dette må likevel ses i sammenheng med kriteriet Framtidspotensial.

For alt. c vil spesielt kostnadsbildet bli utfordrende hensyntatt at man mister dagens kostnadsfordeling (30:70 Salten vs. resten av Nordland) av 2 selgere tilhørende 120-avd. i Salten Brann. I så fall må bemanning reduseres med min. 1 stilling. Videre vil tilsvarende 70 % av selve alarminntektene falle bort da disse tilhører regioner utenfor Salten. Basert på markedspris fra tjenestene til 110 Nordland overfor brannvesen/kommuner vil deler av dette tapet kompenseres enten direkte eller indirekte via innbyggeravgift, men det vil uansett innebære et netto tap sammenliknet med dagens inntektsbilde.

Framtidspotensial

Framtidspotensialet er vurdert primært opp mot merinntekter (eventuelt mindre inntekter) og markedsvekst/-andel. I et langsiktig perspektiv anses alt. a å kunne gi størst inntektspotensial og markedsandel basert på en økt profesjonalisering av salgs- og markedsarbeidet gjennom et aksjeselskap med tilhørende vedtekter, instruksjoner for styre og daglig leder, strategisk markedsfokus mv. Det antas også at gjennom et formelt eierskap vil det være større motivasjon og muligheter for å mobilisere indirekte salgssinnsats hos de tilhørende kommuner og lokale brannvesen.

For alt. c viser dagens tallgrunnlag at det er lite sannsynlig at man skal kunne kompensere bortfall av inntekter i regioner utenfor Salten, med tilsvarende eller merinntekter basert på økte markedsandeler i Salten-kommunene. Analyser og vurderinger av alarminntekter innenfor Salten-kommunene viser allerede (svært) god dekning, og med en viss grad av metning for flere kommuner. Potensialet utenfor Salten-regionen vurderes av salgspersonell i avd. 120 som vesentlig høyere.

¹ Ref. Vedlegg A, avsnitt vedr. realisering vs. finansiering allmennyttig formål

Omdømme/ tillit

Dette kriteriet handler i hovedsak om hvordan de 3 ulike alternativene vil bli oppfattet av så vel øvrige Nordlands-kommuner med tilhørende brannvesen, DSB/ departement, innbyggere og samfunns-/næringsliv samt øvrige brannvesen og 110-sentraler i Norge. Salten Brann har gjennom tidligere analyser oppnådd en sterk score på omdømme og tillitt, også gjennom de prosesser som har ledet fram til dagens organisering og salgsinnsats av ABA. Alt. c er vurdert å kunne gi sterk skadelig effekt på omdømme og tillitt spesielt for brannvesen, kommuner og regionalråd i Nordland, men også nasjonalt hos DSB/departement og øvrige brannvesen og 110-sentraler i Norge.

Risiko og sårbarheter

Risiko og sårbarheter er vurdert særskilt opp mot forhold knyttet til skatt, mva, statsstøtte/ kryss-subsidiering, inntekts- og markedsutvikling, omdømme og tillit mv.

Totalvurdering

Ut ifra en helhetsvurdering anses alt. a å være mest fordelaktig og til beste i et langsiktig perspektiv for Salten Brann IKS og videre utvikling av 110 Nordland samt tilhørende salg av direktekoblede alarmer (ABA). I et mer kortsiktig perspektiv kan alt. b fungere, men da med en viss risiko og sårbarhet mht. ivaretagelse av regelverk, framtidspotensial, omdømme og tillit. Dersom denne løsning velges, anbefales det at det i så fall vurderes en eventuell utfasing til eget alarmselskap i løpet av de nærmeste 2-3 år. Alt. c innebærer i sum så mange usikkerheter, risiko og sårbarhet at selskapets ledelse ikke vil anbefale dette alternativet.

Forslag til vedtak

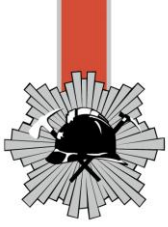
1. *Representantskapet tar analyser og vurderinger angående de 3 alternativ som er belyst i saken til orientering.*
2. *Med utgangspunkt i alternativ a vedtar representantskapet etablering av et alarmselskap (AS) med oppstart 1. januar 2025.*
3. *Av hensyn til ivaretagelse av regelverk og derigjennom behov for oppstart 1. januar 2025, stiftes aksjeselskapet av Salten Brann IKS alene (fase 1).*
4. *Nødvendige stiftelsesdokument, vedtekter, aksjonæravtaler, styreinstruks mv. utarbeides med forutsetning av oppstart 1. januar 2025.*
5. *Etter vedtak om etablering av alarmselskapet går Salten Brann i dialog med øvrige Nordlandskommuner om prosessen med å invitere disse kommunene inn på eiersiden (fase 2) så snart dette lar seg gjennomføre.*
6. *Så snart dette er gjennomførbart iverksettes fase 2 med tilhørende invitasjon om deltakelse i aksjeselskapet for øvrige Nordlandskommuner. Det settes da en frist for deltakelse og etter at det er avklart hvilke kommuner som deltar på eiersiden utarbeides nye vedtekter, aksjonæravtaler mv.*
7. *Etter gjennomføring av fase 2 må det etableres nye samarbeidsavtaler mellom 110 Nordland og kommunene i Nordland (både deltakende og ikke-deltakende i aksjeselskapet).*
8. *For de kommuner som ikke ønsker å delta som eiere i aksjeselskapet (fase 2) er forutsetningen at det vil bli gitt anledning til deltakelse på et senere tidspunkt (fase 3) ut ifra vedtekter og beslutninger i aksjeselskapet.*

Hilsen

Per Gunnar Pedersen

Daglig leder og brannsjef

Salten Brann IKS

Vedlegg A: Evaluering av alternative organiseringer for videre satsning på salg av direktekoblet alarm til 110 Nordland.

1. Bakgrunn

Det vises til styresak 04/24 Formaliteter og usikkerhet ved etablering av alarmselskap.

Under styrets behandling ble daglig leder (pkt. 2, protokoll) bedt om å beskrive følgende alternativer:

- a. *Etablering av eget aksjeselskap, som beskrevet i saksfremleggets alternativ B*
- b. *Videreføring av alarmsatsingen innen eksisterende driftsmodell som del av Salten brann IKS, med skatte- og avgiftshåndtering av salgsvirksomheten innenfor gjeldende regelverk.*
- c. *En driftsmodell der alarmsatsingen avgrenses til Salten branns geografiske forvaltningsområde*

Fra styret ble det ikke gitt noen eksplisitte kriterier for hvordan utredningen av alternativ a-c skulle gjennomføres. Siden forrige styremøte har selskapet definert og gjennomført en vurdering av de 3 alternativene basert på 5 hovedkriterier med tilhørende underpunkter:

- 1) Ivaretagelse av regelverk
- 2) Økonomi og lønnsomhet
- 3) Framtidspotensiale
- 4) Omdømme og tillit
- 5) Risiko og sårbarheter

2. Vurdering av alternativer/begrunnelse

Vurderingene er begrunnet med utgangspunkt i følgende memo og notater:

- Memo KPMG; Salten Brann IKS – salg av alarmtjenester (22.03.2024)
- Notat Samfunnsbedriftene Advokat tjenester; Organisering av 110-samarbeidet i Nordland (10.11.2022)
- Notat Deloitte Advokatfirma; Gjennomgang av relevante hensyn ved oppstart av kommersielt datterselskap (22.03.2019)
- Internt notat status markedsandeler alarmsalg Nordland

Det er etablert 5 definerte kriterier/hovedområder som legges til grunn for vurderingen av de 3 alternativene. Under hver av kriteriene er det underpunkter relatert til de omtale memo/notater ovenfor.

K1) Ivaretagelse av regelverk

- Skatt:
 - Skattesubjekt/skatteplikt
 - Fritak, skattefri institusjon/ allmennnyttig karakter, ikke ha erverv til formål/ hovedformål

- Forhold til event. datterselskap
- Ikke-betydelig økonomisk virksomhet
- Realisering vs. finansiering allmenntilganglig formål
 - NB! Dette er et nytt forhold beskrevet i oppdatert memo fra KPMG fra 22. mars 2024 hvor følgende uttales: «Reglene om begrenset skatteplikt for virksomhetsinntekter gjelder imidlertid ikke dersom den økonomiske virksomheten realiserer/virkeliggjør institusjonens ikke-erhvervsmessige formål. Etter vår vurdering kan det argumenteres for at alarmsalget i dette tilfellet bidrar til å realisere (virkeliggjøre) det allmenntilganglige formålet med økt brannberedskap. I så fall vil omsetningen fortsatt være skattefri. Motsatt, dersom alarmsalget anses å finansiere Salten Branns allmenntilganglige formål, vil overskudd fra alarmsalget være skattepliktig. I enkelte tilfeller kan det være krevende å trekke en grense mellom skattefrie inntekter som realiserer det ikke-erhvervsmessige formålet og skattepliktige inntekter som finansierer det ideelle formålet. Det er derfor vanskelig på generelt grunnlag å avgjøre hvilke inntekter som kan komme under et eventuelt skattefritak. Dette må fastsettes etter en konkret helhetsvurdering».
- Mva:
 - Avgiftsplikt
 - Registrering MVA-registeret
 - Separate organisasjonsnummer
- Statsstøtte/konkurranserett:
 - Separate regnskap
 - Markedspris tjenester
- Organisatoriske krav:
 - Etablering aksjeselskap inkl. vedtekter, aksjonæravtale, stiftelse mm.
 - Daglig ledelse
 - Arbeidsrett (eventuell virksomhetsoverdragelse, pensjon overføring vs. nyansatte)

K2) Økonomi og lønnsomhet

- Pengeflyt
- Utbytte
- Inntekter fordelt på kunder innenfor vs. utenfor Salten
- Inntekter fordelt på objekttyper
- Driftskostnader
- Regnskapsføring (kommunalt vs. regnskapslov/AS)

K3) Framtidspotensial

- Merinntekter
- Markedsvekst/-andel

K4) Omdømme/ tillit

- Nordlandskommuner/lokale brannvesen
- Innbyggere, samfunns-/næringsliv
- DSB, departement
- Øvrige BR-vesen/110-sentraler Norge

K5) Risiko og sårbarheter

- Skatt
- Mva
- Statsstøtte/krysssubsidiering
- Konkurranserett
- Økonomi/inntjening
- Markedsvurdering/ dominerende stilling (monopol)
- Konkurs aksjeselskap
- Erstatning/søksmål
- Hendelseshåndtering 110-sentral (standardisering vs. lokale løsninger ABA)

SALTEN BRANN IKS

Alt.	Kriterier/vurderinger				
	K1) Ivaretagelse av regelverk	K2) Økonomi og lønnsomhet	K3) Framtidspotensial	K4) Omdømme og tillit	K5) Risiko og sårbarheter
a)	Samlet vurdering: 5 (grønn) <u>Skatt</u> : skattepliktig etter alminnelige regler <u>Mva</u> : standard iht. MVA-loven <u>Stiftelse AS</u> : iht. Aksjeloven. <u>Daglig ledelse</u> : må avklares <u>Diverse</u> : utarbeide vedtekter (ant. aksjer, styre etc.), stiftelsesdokument, aksjekapital/ bankkonto, registrering Foretaksregisteret (Altinn), org.nr.	Samlet vurdering: 4 (grønn) <u>Pengeflyt</u> : må etablere rutiner/ systemer for transaksjoner mellom 110N og alarmselskap inkl. definering av markedspris. <u>Inntekter</u> : Eventuelt overskudd (etter fond) fordeles iht. vedtekter/ eierandel i AS-et. <u>Kostnader</u> : kostnader aksjekapital samt øvrige etablerings-kostnader. Kostnader daglig ledelse. Lønns- og driftskostnader selgere vurderes uendret.	Samlet vurdering: 5 (grønn) <u>Merinntekter/ økt markedsandel</u> : vurderes å kunne bli noe høyere grunnet egeninteresse kommuner i mersalg/ større markedsandeler ABA, samt eventuelle tilleggsprodukter/-tjenester alarm (ref. K2).	Samlet vurdering: 5 (grønn) Forventes å styrkes basert på at Salten Brann «slipper inn» øvrige Nordlands-kommuner i et eget selskap, med større mulighet for påvirkning av drift, finansiering samt potensiell overskuddsdeling (ref. K2).	Samlet vurdering: 4 (grønn) Lavere risiko mht. beregning av skatt, mva, statsstøtte. Fortsatt noe usikkerhet mht. konkurranserett samt offentlige anskaffelser.
b)	Samlet vurdering: 4 (grønn) <u>Skatt</u> : skattefritak basert på helhetsvurdering <i>realisering</i> vs. <i>finansiering</i> allmennyttig formål. <u>Mva</u> : salg ABA = avgiftspliktig, medfører krav om registrering i MVA-registeret. Avd. 110 og 120 skal ha 2 ulike org.nr.	Samlet vurdering: 5 (grønn) <u>Pengeflyt</u> : som pr. i dag. <u>Inntekter</u> : som pr. i dag (ref. budsjett/ økonomiplan). NB! dagens samarbeidsavtale med BR-vesen utenfor Salten må oppdateres mht. at det ikke kan foretas noen form for overskuddsdeling.	Samlet vurdering: 4 (grønn) <u>Merinntekter/ økt markedsandel</u> : utviklingspotensiale som pr. i dag.	Samlet vurdering: 3 (gul) Forventes å kunne være to-delt ut ifra ståsted/ønsker fra øvrige Nordlands-kommuner mht. mulighet for påvirkning av drift, finansiering samt potensiell overskuddsdeling (ref. K2).	Samlet vurdering: 3 (gul) <u>Skatt</u> : usikkerhet mht. aksept Skatteetaten for vurdering av realisering vs. finansiering allmennyttig formål. Eventuell skatteplikt hele inntekt ved økonomisk virksomhet > 50 %. <u>Mva</u> : usikkerhet mht. fradragsrett vs. kompensasjon inngående mva.

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø
Sentralbord: 75 55 74 05
E-post: post@saltenbrann.no

Organisasjonsnummer: 990 565 325
EHF: 9908:99056325
www.saltenbrann.no

Alt.	Kriterier/vurderinger				
	K1) Ivaretagelse av regelverk	K2) Økonomi og lønnsomhet	K3) Framtidspotensial	K4) Omdømme og tillit	K5) Risiko og sårbarheter
	<u>Statsstøtte/konkurranserett:</u> må definere markedspris fra tjenester 110 N til avd. 120 <u>Offentlige anskaffelser (LOA/FOA):</u> vurderes som unntatt krav til konkurranse ved kjøp/ anskaffelse oppgaver/ tjenester (utvidet egenregi)	<u>Kostnader:</u> uendret mht. lønns- og driftskostnader. <u>Overskudd/utbytte (avd. 120):</u> går inn i drift Salten Brann IKS. Kan ikke fordeles til kommuner utenfor Salten. <u>Regnskapsføring:</u> som pr. i dag			<u>Statsstøtte/konkurranserett:</u> usikkerhet om markedspris og beregning direkte/indirekte kostnader. Må kunne tilby samme markedspris til eksterne vaktelskap. <u>Offentlige anskaffelser (LOA/FOA):</u> noe usikkerhet mht. anvendelse regelverk (i flg. KPMG)
c)	Samlet vurdering: 5 (grønn) Som for alt. A2	Samlet vurdering: 2 (rød) <u>Pengeflyt:</u> som for alt. A2. Må i tillegg etablere systemer for transaksjoner mellom 110N og lokale BR-vesen utenfor Salten-regionen. <u>Inntekter:</u> Porteføljen av objekter (dvs. ikke kunder) Salten er pr. 2023 fordelt som følger: - Inntekter: 10,5 MNOK (31 % av Nordland) - Snitt pr. objekt: kr 14.355 <u>Kostnader:</u> medfører økning i lønns- og driftskostnader	Samlet vurdering: 2 (rød) <u>Merinntekter/ økt markedsandel:</u> allerede stor markedsdekning innenfor Salten-regionen («metning»). Potensielt høyere inntekter utenfor Salten-regionen.	Samlet vurdering: 2 (rød) Forventer (sterk) kritikk fra mange Nordlands-kommuner relatert til argumenter/ innsalg i 2019. Mulig at enkelte kommuner ser potensialet for økt inntjening ved å fortsette med ny prisstruktur og økt salgsinnsats. Potensiell kritikk fra DSB/departement relatert til at Salten-kommuner «isolerer» seg da det er ønske om sterkest mulig samordning mellom kommunene.	Samlet vurdering: 2 (rød) <u>Organisatorisk:</u> potensielle utfordringer for 110N pga. ulik håndtering, systemer, avtaler mv. mellom lokale BR-vesen og alarmkunder For øvrig som for alt. A2.

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø
Sentralbord: 75 55 74 05
E-post: post@saltenbrann.no

Organisasjonsnummer: 990 565 325
EHF: 9908:99056325
www.saltenbrann.no

Alt.	Kriterier/vurderinger				
	<i>K1) Ivaretagelse av regelverk</i>	<i>K2) Økonomi og lønnsomhet</i>	<i>K3) Framtidspotensial</i>	<i>K4) Omdømme og tillit</i>	<i>K5) Risiko og sårbarheter</i>
		dersom fortsatt å ha 2 selgere grunnet tap av fordeling med øvrige kommuner utenfor Salten. For øvrig kostnadsbilde som for alt. A2.			

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø
Sentralbord: 75 55 74 05
E-post: post@saltenbrann.no

Organisasjonsnummer: 990 565 325
EHF: 9908:99056325
www.saltenbrann.no

Styret – Salten Brann IKS

Styresak nr. 04/24

06. februar 2023

FORMALITETER OG USIKKERHET VED ETABLERING AV ALARMSKAP

- Vedlegg A – Styresak 65/23, Utredningsprosess – organisering av 110-tjenesten / alarm
- Vedlegg B – Redegjørelse fra KPMG (Stiftelse av aksjeselskap for salg av alarmtjenester)
- Vedlegg C – Konkurranserettslige forhold ifm alarmselskap (oppsummering)

Bakgrunn

Det vises til vedlagt styresak som redegjør for utredningsprosess for alternativ organisering av 110-sentralen i Nordland med tilhørende salg av direktekoblede alarmer. Saken ble behandlet av styret den 11. desember 2023, hvor følgende vedtak ble besluttet:

1. Styret ber daglig leder om å beskrive alternativene B og A, i den rekkefølge, for å sikre ivaretagelse av nødvendige formaliteter slik at relevant usikkerhet identifiseres.
2. Resultatet av arbeidet framlegges til styrets møte i januar 2024.

Alternativene som svares ut i denne saken er:

Alt.	110 sentral	Alarmsalg	Vurdering
B	Som i dag	Etablerer AS som eies av Salten Brann IKS og resten av Nordlandskommunene	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS og Nordlandskommuner. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som velger å ikke være eiere.
A	Som i dag	Etablerer AS som eies 100% av Salten Brann IKS	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som ikke er eiere.

Oppsummering

Volumet på kommersielle salg av alarmtjenester øker, og hensynet til både skatt og merverdiavgift tilsier at virksomheten bør skilles ut i et eget selskap for å unngå utilsiktede konsekvenser for Salten Brann IKS. Økt volum på den kommersielle delen av 110-sentralens

virksomhet kan også få konsekvenser opp mot lov om offentlige anskaffelser som bør utredes dersom virksomheten ikke skilles ut.

Avdeling 120 (salg av direktekobling til 110-sentralen) overføres til et eget selskap, som eies av Salten Brann IKS og evt. øvrige kommuner i Nordland. Kunder skal være eiere av bygg, men ikke privatpersoner.

Aksjeselskapet stiftes med en aksjekapital som må være på minst kr 30 000. Styret bør avklare finansieringsmodell, beregnet egenkapitalbehov etc., hvordan eierfordelingen i selskapet skal være til slutt, og hvor mye som skal betales for hver aksje. Hver aksjonær skyter inn et aksjeinnskudd (aksjekapital + overkurs) tilsvarende sin eierandel.

Bare kommuner som er eiere i Alarmselskapet kan motta utbytte. Utbyttet berignes på grunnlag av selskapets egenkapital (eiendeler minus gjeld) og evt. overskudd det enkelte år (inntekter minus utgifter.) I utgangspunktet fordeles utbytte likt på hver aksje. Utbytte kan også fordeles på annen måte med grunnlag i avtale mellom aksjonærene, f.eks. med utgangspunkt i hvor inntektene i selskapet er generert. Aksjonærene bør inngå en aksjonæravtale om dette. I tillegg bør aksjonæravtalen ha bestemmelser om hvor stor andel av overskuddet som skal deles ut som utbytte, styrerepresentasjon, stemmevekt og flertallskrav, vilkår for å være aksjonær mv.

Alarmselskapets avtaler med Salten Brann IKS må skje på armlengdes prinsipper, det vil si til pris og øvrige vilkår som ellers ville blitt avtalt mellom uavhengige parter (markedspris).

Alarmselskapets priser til kundene må inkludere alle kostnader, pluss et fortjenesteelement. Alarmselskapets kostnader omfatter blant annet; betaling til 110-sentralen for overvåkningstjenester, betaling til de kommunale brannvesen for trening og forberedelse, samt for unødige utrykninger, betaling for leie av lokaler, kostnader til nødvendig utstyr og kontorrekvisita, samt lønn til de ansatte i selskapet.

Alarmselskapet vil bli skattepliktig for overskudd, men det ville antakelig også Salten Brann IKS blitt dersom ingenting gjøres. Alarmselskapet må registreres i merverdiavgifts registeret og beregne og oppkreve merverdiavgift av sitt salg, slik Salten Brann IKS gjør i dag. De viktigste usikkerhetsmomentene knyttet til etablering av alarmselskapet nå, er slik vi ser det;

- Det må avklares hvilke kommuner som ønsker å bli eiere i selskapet.
- Det må avklares hvor stor eierandel hver aksjonær skal ha i selskapet.
- Det må avklares hvor stort aksjeinnskuddet skal være, altså hvor mye aksjonærene skal betale per aksje, og hvordan aksjeinnskuddet skal fordeles mellom aksjekapital og overkurs.

Forslag til vedtak

1. *Styret tar formaliteter og usikkerheter som er belyst i saken til orientering.*
2. *Styret ønsker å etablere et aksjeselskap med utgangspunkt i alternativ B og ber daglig leder om å legge fram en beslutningssak til styret i april 2024 som grunnlag for eierbeslutning i mai 2024.*
3. *Det er styrets mål å etablere dette selskap med virkning fra og med år 2025.*
4. *Nødvendige stiftelsesdokumenter framlegges for styret i styremøtet i juni 2024.*

UTREDNINGSPROSESS – ORGANISERING AV 110-TJENESTEN / SALG AV ALARM

- Vedlegg A – Styresak 40/23

Oppsummering

Det vises til vedlagt styresak som redegjør for utredningsprosess for alternativ organisering av 110-sentralen i Nordland med tilhørende salg av direktekoblede alarmer. Saken ble behandlet av styret den 21. juni 2023. Styret vedtok å følge anbefalingen i saken.

Det peker seg ut 4 strategiske valg i forbindelse med organisering av 110 sentralen i Nordland, men hvor de 2 første virker til å være mer egnet da Salten Brann IKS beholder ansvaret for 110-sentralen i Nordland. Se tabellen nedenfor :

Alternativ	110 sentral	Alarmsalg	Vurdering
A	Som i dag	Etablerer AS som eies 100% av Salten Brann IKS	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som ikke er eiere.
B	Som i dag	Etablerer AS som eies av Salten Brann IKS og resten av Nordlandskommunene	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS og Nordlandskommuner. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som velger å ikke være eiere.
C	Etablere eget IKS	Etablerer AS som eies 100% av nyetablert IKS for 110-sentralen	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til nytt IKS. Forutsetter at alle kommuner går inn som eiere til nytt IKS.
D	Etablere eget IKS	Etablerer AS, men bare for Salten regionen som eies 100% av Salten Brann IKS	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS. Dette alternativet bryter med dagens finansieringsmodell som er tuftet på at hele Nordland deltar i inntektsmodellen. Det vil også innebære at 110-tjensten må finansieres via kommunale budsjetter. Alarminntekter blir et lokalt

			anliggende som kommunene organiserer selv og som kommer til gode for lokalt brannvesen.
--	--	--	---

For at 110-sentralen skal få tilgang på pengene, som skal finansiere egen drift og framtidige investeringer, så må AS kjøpe direktekoblet brannalarm som en tjeneste fra enten Salten Brann IKS (alt A og B) eller nyopprettet 110-sentral IKS (alt C og D) til «godkjent» markedspris. Begrepet godkjent markedspris betyr bare at prisen ikke er subsidiert og at den representerer en relevant pris i et definert marked som konkurrenter med rimelighet kan kjenne seg igjen i.

Et AS vil innebære at pengeflyt og transaksjoner må bygges om betydelig fra dagens praksis. Innføring av mva og skatt på overskudd vil redusere noe av lønnsomheten fra dagens ordning.

Innføring av eget AS for alarmsalget er nødvendig for at Salten Brann IKS ikke skal komme i konflikt med konkurransereguleringen og skattelovgivningen. I motsatt fall vil brudd på dette få negativ betydning og negativ innvirkning på Salten Branns økonomiske driftsresultat.

Basert på dette så bør selskapet gjøre en beskrivelse av alternativene B og A for å sikre at nødvendige juridiske forretningsmessige formaliteter identifiseres på en tilfredsstillende måte med vekt på: 1) eierskap, 2) vilkår for pengeflyt, 3) og 4) Regnskapsmessige implikasjoner.

For å forankre den videre prosessen i denne saken så må eierne av Salten Brann IKS gjøre konkrete vurderinger av hva de vil gjøre i saken basert på en anbefaling fra styret. Det planlegges med et dialogmøte med eierne den 6. eller den 7. februar 2024. I dette møtet framlegges styrets anbefaling med relevant og nødvendig beskrivelse av ønsket retning.

Forslag til vedtak

- 1. Styret ber daglig leder om å beskrive alternativene B og A, i den rekkefølge, for å sikre ivaretagelse av nødvendige formaliteter slik at relevant usikkerhet identifiseres.*
- 2. Resultatet av arbeidet framlegges til styrets møte i januar 2024.*

Hilsen

Per Gunnar Pedersen
Daglig leder og brannsjef
Salten Brann IKS

KPMG Law
Advokatfirma AS
Jernbaneveien 100
Postboks 1434
N-8037 Bodø

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise NO 912 056 880 MVA

Memo

Til Salten Brann IKS

Dato 5. februar 2024

Fra KPMG Law Advokatfirma AS

Ref MHL/jkr/ga

Ansvarlig advokat: Jannicke Knudtson Rokkan

Stiftelse av aksjeselskap for salg av alarmtjenester

1. Bakgrunn

Salten Brann IKS har utredet ulike alternativer for organisering av kommersielt salg av alarmtjenester med direktekobling til den lovpålagte 110-tjenesten. Det vises til alternativene i daglig leders saksfremlegg for styret i styresak nr. 65/23:

Alternativ	110 sentral	Alarmsalg	Vurdering
A	Som i dag	Etablerer AS som eies 100% av Salten Brann IKS	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som ikke er eiere.
B	Som i dag	Etablerer AS som eies av Salten Brann IKS og resten av Nordlandskommunene	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS og Nordlandskommunene. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som velger å ikke være eiere.
C	Etablere eget IKS	Etablerer AS som eies 100% av nyetablert IKS for 110-sentralen	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til nytt IKS. Forutsetter at alle kommuner går inn som eiere til nytt IKS.
D	Etablere eget IKS	Etablerer AS, men bare for Salten regionen som eies 100% av Salten Brann IKS	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS. Dette alternativet bryter med dagens finansieringsmodell som er tuftet på at hele Nordland deltar i inntektsmodellen. Det vil også innebære at 110-tjensten må finansieres via kommunale budsjetter. Alarminntekter blir et lokalt anliggende som kommunene organiserer selv og som kommer til gode for lokalt brannvesen.

Styret i Salten Brann IKS har på dette grunnlaget besluttet å innhente en nærmere beskrivelse av alternativ B og A, i denne rekkefølgen, for å sikre ivaretagelse av nødvendige formaliteter slik at relevant usikkerhet identifiseres.

Formålet med dette notatet er å beskrive alternativ B og A og fremheve utvalgte problemstillinger. Vi presiserer at notatet ikke gir en uttømmende opplisting av alle oppmerksomhetspunkter i forbindelse med en fremtidig omorganisering, og temaene behandles på et overordnet nivå.

Både alternativ B og A innebærer flytting av dagens salgsaktivitet i Salten Brann IKS over til et nystiftet offentlig eid aksjeselskap (Alarmselskapet). Flere temaer er derfor like aktuelle for begge alternativene, se under i pkt. 2. Hovedforskjellen mellom alternativene er om Salten Brann IKS skal eie Alarmselskapet alene (eneaksjonær) eller sammen med andre (flere aksjonærer), se nærmere om dette i punkt 3, 4 og 5 nedenfor.

1.1 Kort om 110-sentralen og brannvesenets organisering og myndighet

Det er så vidt vi forstår 110-sentralen som har myndighet til å utalarmere brannvesenet, og 110-sentralen skal ha oversikt over brannvesenets ressurser.

Brannvesenet hører under hver enkelt kommune, eller, som i Salten Brann IKS's tilfelle, et felles selskap som eies av de involverte deltakerkommunene.

Alarmtjenestene som selges til eksterne kunder vil dermed bestå av innsatsfaktorer fra både 110-sentralen og fra det lokale brannvesenet.

Etter overføring av alarmsalget til et selvstendig aksjeselskap vil dermed 110-sentralens inntekter bestå av både:

- kommunenes dekning av sin andel av kostnadene ved etablering og drift av nødalarmeringssentralen, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 16, og av
- vederlag fra Alarmselskapet for de tjenestene som 110-sentralen leverer overfor de eksterne kundene.

2. Felles for begge alternativene

2.1 Stiftelse av aksjeselskapet

Begge alternativene innebærer stiftelse av et aksjeselskap. Stiftelse av et aksjeselskap er en regelstyrt prosess som må følge aksjelovens bestemmelser. I den forberedende fasen må det besluttet hva som er formålet med selskapet, valg av navn og størrelsen på aksjekapitalen. Dette skal inntas i vedtektene som angir rammene for selskapets virksomhet og indre forhold. Foruten navn, formål og aksjekapital, kan vedtektene gi nærmere regler om bl.a.:

- Utstedelse, overføring og erverv av aksjer
- Antall styremedlemmer, funksjonsperiode og styrets myndighet
- Innkalling, avholdelse og beslutningstaking på generalforsamlingen

- Endring av vedtektene
- Prosedyrene for oppløsning og avvikling av selskapet

Vedtektene suppleres av aksjelovens bestemmelser, og i mange tilfeller er det enklest og mest formålstjenlig å henvise til lovens ordninger.

Neste trinn er å utarbeide et stiftelsesdokument som angir hvem som skal stifte selskapet, hvor mange aksjer som skal tegnes og til hvilken pris (tegningskurs), hvem som skal sitte i styret og utpeking av eventuell daglig leder, samt om selskapets regnskaper skal revideres.

Aksjekapitalen må minimum være NOK 30 000. Når stifteren/stifterne har signert stiftelsesdokumentet, er aksjene tegnet og selskapet stiftet. Den/de som stifter selskapet, skal skrives inn i selskapets aksjeeierbok.

Deretter opprettes en bankkonto i selskapets navn, og stifterne innbetaler aksjekapitalen til selskapets bankkonto innen fristen som er angitt i stiftelsesdokumentet. Så snart aksjekapitalen er innbetalt og dette er bekreftet av banken eller revisor, kan selskapet registreres i Foretaksregisteret. Dette gjøres ved innsending av en Samordnet registermelding i Altinn. Samtlige styremedlemmer og eventuell revisor, må signere på meldingen i Altinn.

Når selskapet registreres i Foretaksregisteret, tildeles det et organisasjonsnummer.

2.2 Statsstøtte og konkurranserett

Offentlig eide selskaper som driver næringsvirksomhet må være særlig oppmerksom på reglene om statsstøtte og konkurranserett. Er det tvil, anbefaler vi at det innhentes en særlig vurdering hvor betydningen og konsekvensene av disse regelsettene i dette aktuelle tilfellet utredes nærmere. For øvrig er også denne problemstillingen allerede utredet av Deloitte Advokatfirma AS i september 2022.

Prisen Alarmselskapet skal betale til Salten Brann IKS for tjenestene som selskapet mottar fra 110-sentralen må være på markedsmessige vilkår. I dette ligger at prisen inkluderer et fortjenesteelement. Dette er skjønnsmessige vurderingstemaer, hvor både direkte kostnader (personell og utstyr på 110-sentralen) og indirekte kostnader (installering av selve alarmen og alarmoverføring til 110-sentralen, brannvesenets jevnlige øvelser på stedet mv) spiller inn. Hva som er «riktig» pris for tjenestene fra 110-sentralen, må derfor vurderes og begrunnes nærmere.

Kravet om at prisene er markedsmessige innebærer at også eventuelle private vaktelskaper som gis anledning til å tilby alarmanlegg med direktekobling til 110-sentralen skal ha de samme betingelsene.

2.3 Offentlige anskaffelser

Alarmselskapet kan også være omfattet av reglene om offentlige anskaffelser. Vi anbefaler at det gjøres en særlig vurdering av dette når struktur og eierforhold i Alarmselskapet er avklart. Vi har betydelig kompetanse innen dette regelverket og bistår gjerne med dette.

2.4 Skatt

Salten Brann IKS er et selvstendig skattesubjekt, og er dermed i utgangspunktet skattepliktig, jf. skatteloven (sktl.) § 2-2 (1) bokstav g). Kommunene er ellers fritatt for skatt etter sktl. § 2-30.

Salten Brann IKS er etter det opplyste p.t. likevel ansett som en skattefri institusjon med grunnlag i selskapets allmennyttige karakter. Etter sktl. § 2-32 første ledd er vilkåret for skattefrihet at institusjonen eller organisasjonen mv. *«ikke har erverv til formål»*.

Formålsvurderingen foretas med utgangspunkt i en konkret helhetsvurdering basert på flere momenter. I helhetsvurderingen er alle aktiviteter som selskapet driver relevante. Også aktiviteter som utøves av datterselskap vil inngå i vurderingen. Dersom selskapet ved siden av den allmennyttige virksomheten, også driver ikke-ubetydelig økonomisk virksomhet med sikte på å oppnå overskudd, vil hele selskapets overskudd kunne bli skattepliktig.

I praksis er lagt til grunn at dersom den skattepliktige økonomiske virksomheten overstiger om lag 50 % av de totale inntektene, vil selskapet være skattepliktig for hele inntekten. Dersom den økonomiske virksomheten ikke overstiger denne terskelen vil selskapet likevel ha begrenset skatteplikt for inntektene fra den kommersielle virksomheten etter bestemmelsen i sktl. § 2-32 annet ledd.

Alarmselskapet vil være skattepliktig etter de alminnelige regler. Salten Brann IKS sin skattemessige status kan også endres dersom alarmsalget beholdes i dagens organisering og omfanget av denne aktiviteten øker sammenlignet med kjernevirksomheten. Det er kun *«institusjon eller organisasjon som ikke har erverv til formål»* som er skattefri. Blir andelen kommersiell aktivitet i Salten Brann relativt sett større i forhold til den allmennyttige kjerneaktiviteten, vil konsekvensen etter hvert være at Salten Brann IKS blir skattepliktig slik at selskapet må levere skattemelding.

Med den forventede veksten i alarmsalget vil altså denne aktiviteten bli skattepliktig uansett om den beholdes i dagens Salten Brann IKS eller om den skilles ut i et eget selskap. Det er overskuddet som beskattes, altså differansen mellom inntekter og kostnader.

2.5 Merverdiavgift

Salg av alarmtjenester er avgiftspliktig, uavhengig av om tjenesten leveres fra dagens struktur i Salten Brann IKS eller fra et selvstendig selskap. Skilles virksomheten ut, må Alarmselskapet registreres i Merverdiavgiftsregisteret.

Merk for øvrig at det er særlige bestemmelser i merverdiavgiftsloven som gjelder offentlig virksomhet. I denne forbindelse fremhever vi bestemmelsen i merverdiavgiftsloven § 3-28, som trekker et viktig skille mellom offentlig virksomhet som hovedsakelig har til formål å tilgodese egne behov (det vil si at kommersiell aktivitet utgjør mindre enn 20 %), og offentlige virksomheter som har kommersiell aktivitet som overstiger 20 % av den totale produksjonen. Bestemmelsen innebærer at dersom det kommersielle alarmsalget overstiger 20 % av 110-sentralens samlede omsetning, blir antakelig også 110-sentralens tjenester som skal dekke Salten Brann IKS' «egne behov» avgiftspliktig. En nærmere analyse av Salten Branns aktivitet er nødvendig for å kunne kartlegge disse konsekvensene. Vi bistår gjerne med dette.

2.6 Arbeidsrett

En overføring av ansatte fra Salten Brann IKS til det nye aksjeselskapet utgjør en virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljølovens forstand. Reglene om virksomhetsoverdragelse er utformet for å beskytte berørte ansatte og stiller krav om informasjon, drøfting og overføring av gjeldende betingelser.

2.7 Pensjon

I forlengelsen av dette kan det oppstå problemstillinger knyttet til pensjon. Det må i denne forbindelse kartlegges hvilke rettigheter som må overføres og hvilke ordninger som bør velges for nyansatte.

3. Selskapsrettslig struktur og pengeflyt

Etter det opplyste er det et ønske at alle kommunene i Nordland skal motta sin andel av overskuddet fra Alarmselskapet.

En overføring fra Alarmselskapet kan være i form av utbytteutdelinger av selskapets overskudd, eller ved at Alarmselskapet kjøper tjenester fra kommunene knyttet til Alarmselskapets salg av tjenester. Kjøp av tjenester fra kommunene vil være knyttet til de utrykningene som det kommunale brannvesenet/Salten Brann IKS tar betalt for, det vil si unødige utrykninger som følge av varme arbeider, matlagning, gjentatte tekniske feil osv.

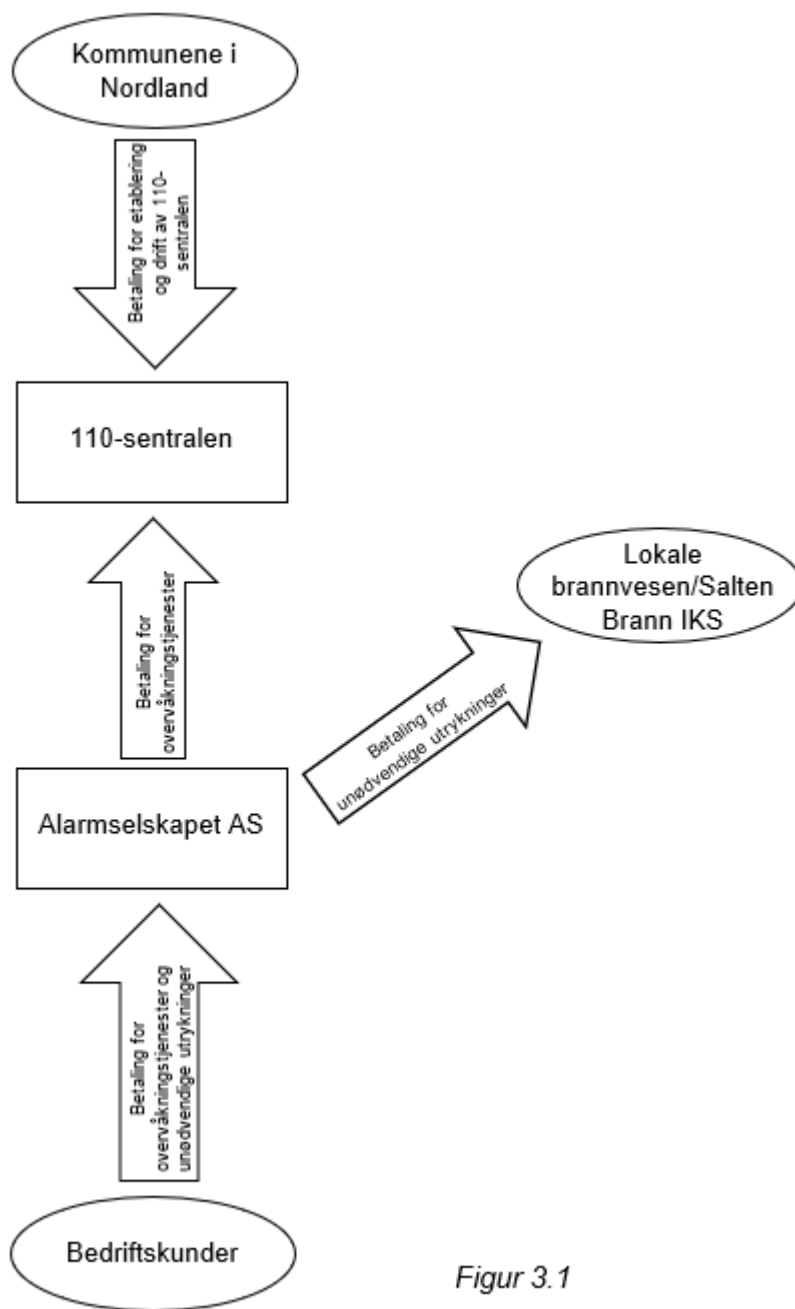
Alternativt kan det utredes hvorvidt Alarmselskapet kan fungere som en selger på vegne av den enkelte kommune, se beskrivelse nedenfor under figur 3.2.

Merk at utbytteutdelinger etter aksjelovens bestemmelser kan bare gjøres til eiere av aksjeselskapet. For at alle kommunene som er tilknyttet 110 Nordland skal kunne motta utbytte fra Alarmselskapet, må altså alle kommunene ha eierskap i selskapet. Dette vil være enten direkte, som aksjonær i Alarmselskapet, eller indirekte via sin deltakelse i Salten Brann IKS.

3.1 Organisering av transaksjoner og pengeflyt

Det er viktig for alle involverte at strukturen er oversiktlig og enkel å praktisere.

Dersom alle kommunene som er tilknyttet 110 Nordland går inn på eiersiden i Alarmselskapet, ser vi for oss at en struktur som illustrert vil gi en hensiktsmessig og oversiktlig organisering som også legger til rette for en enkel håndtering av utdeling av overskudd til aksjonærene:

Figur 3.1

Alle kommunene er eiere i Alarmselskapet

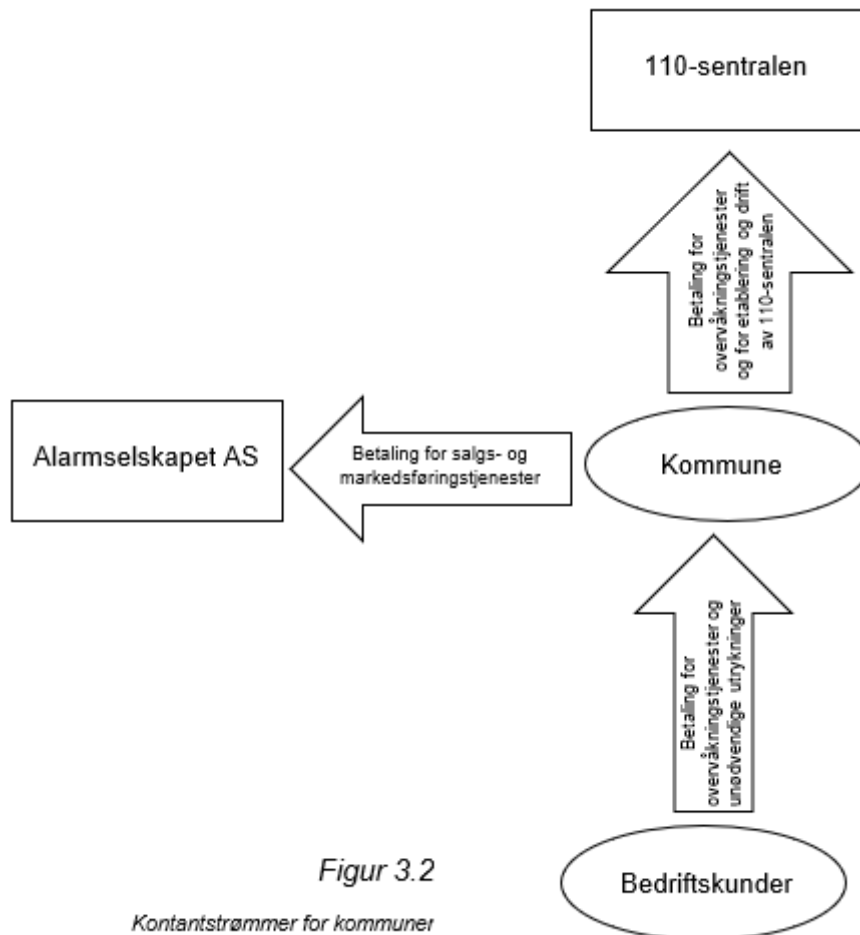
I denne modellen har Alarmselskapet to underleverandører for å kunne levere alarmtjenestene til sine kunder:

- 110-sentralen, som leverer overvåkings-tjenester, og
- de kommunale brannvesenene/ Salten Brann IKS som leverer beredskaps-/utryknings-tjenester.

Overskudd i Alarmselskapet kan deles ut som utbytte til eierne, det vil si til Salten Brann IKS og de 31 andre kommunene i Nordland.

Så vidt vi forstår er det ikke sikkert at alle kommunene ønsker å gå inn på eiersiden i Alarmselskapet. Som vi kommer tilbake til nedenfor under punkt 5, er det vanskelig å dele ut av overskuddet til andre enn eiere av et aksjeselskap. For å legge til rette for at også kommuner

som ikke ønsker eierskap i Alarmselskapet kan ta del i overskudd fra alarmselskapet, kan en løsning være å rigge strukturen slik at det er kommunene selv som står som leverandør av alarmtjenestene overfor kundene, og at Alarmselskapet kun leverer salgstjenester til kommunene:

Figur 3.2

Kontantstrømmer for kommuner som ikke er eiere i Alarmselskapet

I denne modellen leverer Alarmselskapet tjenester som beskrevet over i figur 3.1, til alarmkunder i de kommunene som er eiere i Alarmselskapet. Til kunder i andre kommuner leverer Alarmselskapet kun markedsføring-/salgstjenesten. I så fall er det kommunen/det kommunale brannvesenet som inngår avtalen om alarmtjenester med kundene, og kommunen som selv fakturerer kundene for tjenestene.

Merk for øvrig at det i denne modellen kan være hensiktsmessig at den enkelte kommune driver denne virksomheten fra et eget aksjeselskap, for å hindre sammenblanding med kommunens øvrige forvaltningsvirksomhet.

På denne måten får Alarmselskapet betalt for sine tjenester, mens resten av overskuddet tilfaller kommunen.

3.2 Nærmere om prisingen fra 110-Sentralen til Alarmselskapet

Vi antar at overvåkningstjenesten mest hensiktsmessig prises som en abonnementstjeneste som i dag. I prisen må både direkte og indirekte kostnader for 110-sentralen bakes inn. Prisen kan også til en viss grad justeres med storkunderabatter, bindingstid og lignende.

3.3 Nærmere om prisingen fra Alarmselskapet til kunden (og tilsvarende fra kommunen til kunden dersom modellen i figur 3.2 velges)

Alarmselskapet vil ha kostnader opp mot 110-sentralen for leveranser knyttet til overvåkningstjenestene. Videre vil Alarmselskapet ha kostnader opp mot det enkelte brannvesen.

Alle slike kostnader må reflekteres i prisene ut mot kunde. Dersom alarmtjenesten består av flere komponenter, bør de ulike delene av leveransen splittes og spesifiseres hver for seg.

3.4 Avtaleverk

Det bør inngås følgende avtaler:

- Mellom 110-sentralen og Alarmselskapet (evt mellom 110-sentralen og kommunen, hvis alternativet i figur 3.2 velges);
 - o tjenestens omfang, vilkår for tilkobling, pris.
- Mellom det enkelte brannvesen og Alarmselskapet;
 - o tjenestens omfang, fullmakter, prosedyrer og dekning av brannvesenets kostnader
 - o Denne avtalen kan gå begge veier.
 - Velger man en struktur som i figur 3.1 over, vil Alarmselskapet være kjøper og kommunen selger av tjenesten (brannberedskap og utrykninger).
 - Velger man en struktur som i figur 3.2 over, vil kommunen være kjøper og Alarmselskapet selger av tjenesten som omsettes (salg av alarmtjenester på vegne av kommunen).
- Mellom den enkelte alarmkunde som kjøper og Alarmselskapet (hvis alternativ 3.1) eller kommunen (hvis alternativ 3.2) som selger av alarmtjenesten;
 - o pris, herunder gebyr for unødig utrykning, samt andre betingelser, herunder hva brannvesenet skal rykke ut på, rutiner. Avtalen kan gjerne suppleres med et sett med standardvilkår.

Det er i denne sammenheng sentralt at en melding fra et vaktelskap til en nødalarmeringssentral om utløst brannalarm i et bygg i seg selv ikke er en verifikasjon på at det har oppstått brann. Dersom eier av bygget ønsker utrykning fra brannvesenet ved automatisk utløst brannalarm vil ikke dette være en lovpålagt oppgave i henhold til brann- og

eksplosjonsvernloven § 11 e) for andre bygg enn de særskilte brannobjekter som kommunen etter loven skal føre tilsyn med. Slike tjenester må derfor reguleres i privatrettslige avtaler.

4. Eierskap i Alarmselskapet

Det er skissert to alternative eierformer for Alarmselskapet; enten at det er heleid av Salten Brann IKS (alternativ A) eller at det eies av Salten Brann IKS sammen med de 31 kommunene i Nordland som ikke er deltakere i Salten Brann IKS (alternativ B).

Ved alternativ B kan Alarmselskapet etableres på tre måter;

- i) Salten Brann IKS og de øvrige kommunene stifter selskapet sammen.
- ii) Salten Brann IKS stifter Alarmselskapet, og inviterer deretter de øvrige kommunene i en etterfølgende kapitalforhøyelse hvor kommunene tegner nye aksjer i selskapet
- iii) Salten Brann IKS stifter Alarmselskapet med et antall aksjer som er stort nok til at Salten Brann kan selge aksjer til de øvrige kommunene. Dette kan gjøres til pålydende.

Både alternativ ii) og iii) kan gjennomføres i flere puljer, dersom det er behov for det. Uavhengig av hvilken prosedyre man velger, bør prinsipper for fastsettelse av eierandel, tegningskurs mv fastsettes i forkant av stiftelsen av selskapet.

Sannsynligheten for å få alle kommunene inn på eiersiden øker antakelig jo lavere inngangspris som kreves. Det vil også være relevant hvilken risiko kommunene påtar seg ved å gå inn på eiersiden i selskapet.

Vi anbefaler for øvrig også at det utarbeides en aksjonæravtale for Alarmselskapet, hvor forhold som styrerepresentasjon, inn- og uttreden som aksjonær, bestemmelser om finansiering og prinsipper for utbytteutdelinger mv fastsettes.

Dersom ikke annet er avtalt, utdeles utbytte med en forholdsmessig andel til hver aksjonær. Andelen tilsvarer aksjonærens eierandel i selskapet. Det er imidlertid mulig å avtale andre prinsipper for utbytteutdelingene. Dette gjøres normalt i en aksjonæravtale. Det kan f.eks. avtales at utbyttene skal fordeles med utgangspunkt i hvordan omsetningen i Alarmselskapet fordeler seg, altså hvilke kommuner Alarmselskapets inntekter stammer fra (den enkelte kommunes bidrag til overskuddet).

5. Utdelinger til kommuner tilknyttet 110 Nordland som ikke er eiere i Alarmselskapet

Det er stilt spørsmål om Alarmselskapet også skal kunne dele ut andel av overskuddet fra alarmsalget til kommuner som ikke er eier i selskapet (direkte eller via eierskap i Salten Brann IKS).

Dette vil helt sikkert aktualiseres i alternativ A hvor Salten Brann IKS eier Alarmselskapet alene, og kan være aktuelt i alternativ B dersom man ikke lykkes med å få alle kommunene med på eiersiden.

Det er ingen direkte adgang til å dele ut slikt overskudd til «utenforstående» kommuner. IKS-loven § 29 regulerer utdeling av IKS-selskapets midler, men dette er forbeholdt kommuner som er deltakere i selskapet.

På lignende vis inneholder aksjeloven regler om utdeling av utbytte, men da kun til eierne (aksjonærene). Videre inneholder aksjeloven § 8-6 (3) en bestemmelse om at aksjeselskaper kan gi gaver dersom alle aksjonærene samtykker, forutsatt at gaven ligger innenfor rammen av de midler som kan benyttes til utdeling av utbytte. I teorien kunne man kanskje tenke seg at aksjonærene inngikk en avtale seg imellom, som forpliktet aksjonærene til å stemme for at selskapet deler ut gaver hvert år, men dette synes noe anstrengt.

Utenforstående kommuner kan til en viss grad, men da indirekte, gis en andel av overskuddet ved at alarmsalget finansierer driften av 110-sentralen slik at deltakerkommunenenes kostnader blir lavere jf. finansieringsplikten i brann- og eksplosjonsvernloven § 16. Dette åpner for at det kan inngås avtaler om at inntekter/overskudd fra kommersielt alarmsalg skal dekke kostnadene ved etablering og drift av 110-sentralen.

For det tilfellet at alarmsalget går med større overskudd enn kostnadene til å finansiere 110-sentralen, er det som nevnt ingen umiddelbar formell adgang til å dele ut det overskytende til utenforstående kommuner. Skal de gis en andel av dette overskuddet, må de derfor være aksjonær i Alarmselskapet (direkte eller indirekte via Salten Brann IKS).

6. Regnskapsmessige forhold

Det følger av selskapsavtalen for Salten Brann IKS at kommunale regnskapsprinsipper gjelder for selskapets budsjetter og regnskaper, og at selskapet skal benytte samme budsjett- og regnskapsår som kommunene. Dette endres ikke ved at Salten Brann IKS alene eller sammen med andre stifter et aksjeselskap.

Alarmselskapet vil imidlertid ha regnskapsplikt etter regnskapslovens regler. Dermed blir det ulike «regnskapsspråk» i Salten Brann IKS og Alarmselskapet. Ut over dette er det begrenset med regnskapsmessige implikasjoner. Ettersom Salten Brann IKS følger andre regler enn regnskapsloven, blir det for eksempel ikke plikt til utarbeidelse av konsernregnskap.

De økonomiske prognosene tilsier at Alarmselskapet blir revisjonspliktig etter aksjelovens regler.

7. Avslutning

Vi håper dette notatet kan gi relevante innspill i prosessen, og bistår gjerne med løpende avklaringer og sparring i den videre prosessen.

Ta gjerne kontakt med undertegnede på telefon 997 26 993 eller e-post jannicke.rokkan@kpmg.no.

Med vennlig hilsen
KPMG Law Advokatfirma AS

A handwritten signature in blue ink that reads 'Jannicke Rokkan'.

Jannicke Knudtzon Rokkan
Advokat/partner

Konkurranserettslige forhold alarmselskap – oppsummeringspunkter

(Vurderingen støtter seg i hovedsak på notat fra notat Deloitte 18.10.2022)

Vurdering av dagens status av Salten Brann IKS som definert foretak, er at direktekobling av automatisk brannalarm (ABA) må karakteriseres som økonomisk aktivitet, som faller inn under konkurranseregelverket. Salten Brann/110 Nordland er følgelig underlagt reglene i konkurranselovens §§ 10 og 11.

Når det gjelder markedsvurderingen handler dette om å identifisere hvilke faktiske konkurrenter som er i stand til å begrense de berørte foretakenes markedsatferd og å hindre dem i å opptre uavhengig av et effektivt konkurransetrykk. Definerings av det relevante markedet; - består av et produktmarked og et geografisk marked. Videre omhandles begrepet etterspørselssubstitusjon, dvs. produkter som forbruker anser som substituttbare, dvs. kan kjøpes tilsvarende av hos andre (ref. reaksjon på pris, tap av omsetning (ulønnsom prisøkning)). I vurderingen fra Deloitte foreligger det ikke, etter hva man kan se, eksempler fra praksis som konkret har tatt stilling til produktmarkedet for direktekoblede alarmer. Det er ikke mulig for leverandører av tradisjonell alarmsikring å tilby direktekoblede brannalarmer, uavhengig av hvor høyt en tenkt pris på ABA-abonnementene settes. Se også senere avsnitt om mulighet for å nekte alarmselskap tilgang til direktekobling av automatiske brannalarmer.

Vurdering konkurransebegrensende avtale (konkurranseloven § 10):

Konkurranselovens § 10 omhandler konkurransebegrensende avtaler mellom foretak. Her defineres forbud opp mot at atferden har sin bakgrunn i en «avtale», «samordnet opptreden» eller en «beslutning» truffet av sammenslutninger av foretak (bransjeforeninger o.l.). Konklusjonen fra Deloitte er at det ikke foreligger en skriftlig avtale eller annen muntlig overenskomst mellom 110 Nordland og de mer tradisjonelle vakselskapene. En slik markedspraksis er heller ikke resultat av en beslutning som er truffet av en sammenslutning av foretak. Med andre ord at samarbeidskriteriet iht. § 10 er ikke oppfylt.

Vurdering utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling (konkurranseloven § 11):

Konkurranseloven § 11 omhandler utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling i markedet. En utilbørlig utnyttelse kan bestå i å være utnyttende overfor kundene eller ekskluderende overfor konkurrentene, ha merkbar konkurransebegrensende virkning mv. Deloitte konkluderer med at SB/110N har monopolstilling ABA i Nordland i det relevante markedet (ABA). Selskapet har konkurransepress fra tradisjonelle vakselskaper, men ABA-virksomheten har en dominerende stilling. De presiserer er likevel at en dominerende stilling (eller monopolstilling) i seg selv ikke rammes av forbudet i konkurranseloven § 11. Deloitte konkluderer videre med at det er ingenting i gjennomgått informasjonen som tilsier at Salten Brann/110 Nordland er innblandet i atferd som kan karakteriseres som utnyttende.

Prisstrukturen for direktekobling av automatiske brannalarmer må denne være forretningsmessig, dvs. dekke relevante kostnader og inkludere et fortjenesteelement. Deloitte understreker at det er vanskelig å definere hva som er relevante kostnader, og anbefaler Salten Brann/110 Nordland om å foreta en gjennomgang av pris- og kostnadsstrukturen, for å undersøke om alle relevante kostnadskomponenter er hensyntatt.

Når det gjelder det å kunne nekte andre aktører (vakselskap) tilgang til direktekobling til automatiske brannalarmer uttaler Deloitte at selv om hovedregelen er at foretak står fritt med hensyn til hvem en ønsker å inngå avtale med, er det etter EU domstolens praksis klart at leveringsnektelser kan innebære misbruk i særlige tilfeller. Terskelen for å konstatere misbruk er imidlertid høy og at det kan være legitime grunner til å begrense tilgang; - ref. beredskapsmessige vurderinger, risiko unødige utrykninger mv. Det kan likevel være aktuelt å gi tilgang til visse typer objekt (større næringsbygg), inkl. vederlag (ref. markedspris).

UTREDNINGSPROSESS – ORGANISERING AV 110-TJENESTEN / SALG AV ALARM

- Vedlegg A – Styresak 40/23

Oppsummering

Det vises til vedlagt styresak som redegjør for utredningsprosess for alternativ organisering av 110-sentralen i Nordland med tilhørende salg av direktekoblede alarmer. Saken ble behandlet av styret den 21. juni 2023. Styret vedtok å følge anbefalingen i saken.

Det peker seg ut 4 strategiske valg i forbindelse med organisering av 110 sentralen i Nordland, men hvor de 2 første virker til å være mer egnet da Salten Brann IKS beholder ansvaret for 110-sentralen i Nordland. Se tabellen nedenfor :

Alternativ	110 sentral	Alarmsalg	Vurdering
A	Som i dag	Etablerer AS som eies 100% av Salten Brann IKS	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som ikke er eiere.
B	Som i dag	Etablerer AS som eies av Salten Brann IKS og resten av Nordlandskommunene	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS og Nordlandskommunene. For å sikre kickback ifm. overskuddet fra alarmsalget i Nordland lages det tilbakeføringsavtale som tilbakefører overskudd til de kommuner i Nordland som velger å ikke være eiere.
C	Etablere eget IKS	Etablerer AS som eies 100% av nyetablert IKS for 110-sentralen	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til nytt IKS. Forutsetter at alle kommuner går inn som eiere til nytt IKS.
D	Etablere eget IKS	Etablerer AS, men bare for Salten regionen som eies 100% av Salten Brann IKS	Tilbakeføring av overskudd gjøres i form av utbytte fra AS til Salten Brann IKS. Dette alternativet bryter med dagens finansieringsmodell som er tuftet på at hele Nordland deltar i inntektsmodellen. Det vil også innebære at 110-tjensten må finansieres via kommunale budsjetter. Alarminntekter blir et lokalt anliggende som kommunene organiserer selv og som kommer til gode for lokalt brannvesen.

For at 110-sentralen skal få tilgang på pengene, som skal finansiere egen drift og framtidige investeringer, så må AS kjøpe direktekoblet brannalarm som en tjeneste fra enten Salten Brann IKS (alt A og B) eller nyopprettet 110-sentral IKS (alt C og D) til «godkjent» markedspris. Begrepet godkjent markedspris betyr bare at prisen ikke er subsidiert og at den representerer en relevant pris i et definert marked som konkurrenter med rimelighet kan kjenne seg igjen i.

Et AS vil innebære at pengeflyt og transaksjoner må bygges om betydelig fra dagens praksis. Innføring av mva og skatt på overskudd vil redusere noe av lønnsomheten fra dagens ordning.

Innføring av eget AS for alarmsalget er nødvendig for at Salten Brann IKS ikke skal komme i konflikt med konkurranseregelverket og skattelovgivningen. I motsatt fall vil brudd på dette få negativ betydning og negativ innvirkning på Salten Branns økonomiske driftsresultat.

Basert på dette så bør selskapet gjøre en beskrivelse av alternativene B og A for å sikre at nødvendige juridiske forretningsmessige formaliteter identifiseres på en tilfredsstillende måte med vekt på: 1) eierskap, 2) vilkår for pengeflyt, 3) og 4) Regnskapsmessige implikasjoner.

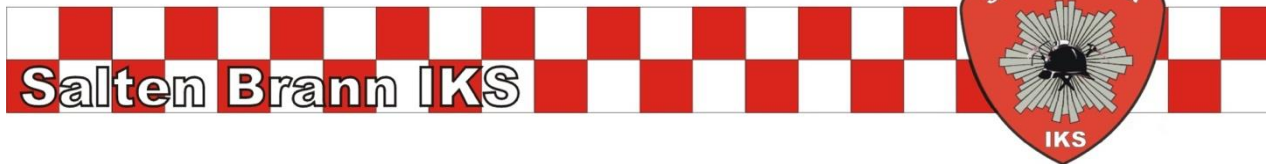
For å forankre den videre prosessen i denne saken så må eierne av Salten Brann IKS gjøre konkrete vurderinger av hva de vil gjøre i saken basert på en anbefaling fra styret. Det planlegges med et dialogmøte med eierne den 6. eller den 7. februar 2024. I dette møtet framlegges styrets anbefaling med relevant og nødvendig beskrivelse av ønsket retning.

Forslag til vedtak

- 1. Styret ber daglig leder om å beskrive alternativene B og A, i den rekkefølge, for å sikre ivaretagelse av nødvendige formaliteter slik at relevant usikkerhet identifiseres.*
- 2. Resultatet av arbeidet framlegges til styrets møte i januar 2024.*

Hilsen

Per Gunnar Pedersen
Daglig leder og brannsjef
Salten Brann IKS

Styret – Salten Brann IKS

Styresak nr. 40/23

12. juni 2023

UTREDNINGSPROSESS – ORGANISERING AV 110-TJENESTEN / ALARM

- Vedlegg A – Forslag til arbeidsplan
- Vedlegg B – Faktaark om 110-Nordland

Bakgrunn for saken

Indre Helgeland Regionråd har fattet vedtak om at de ønsker at 110-samarbeidet bør følge bestemmelsene for interkommunalt samarbeid i KL.

Vedtak i 2021

R-46/21 110-Sentralen Nordland

Vedtak:

1. Indre Helgeland Regionråd er fornøyd med at Salten Brann IKS vil utarbeide en plan for utredning om samarbeid for 110-Nordland.

Slik det er i dag er det kun 10 kommuner som har reel innflytelse på drift og investeringer for 110-Nordland, noe som vi mener ikke er i tråd med kommunelovens bestemmelser om kommunesamarbeid

2. IHR ber om at plan for utredning gjennomføres snarest slik at det kan tas stilling til en utredning om samarbeid tidlig i 2022.

Med bakgrunn i dette legger selskapet fram et forslag til prosessplan for håndtering av denne saken.

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar forslag til utredningsprosess for organisering av 110-tjenesten / alarm.

Hilsen

Per Gunnar Pedersen
Daglig leder og brannsjef
Salten Brann IKS

Vedlegg A - Forslag til arbeidsplan

Nr.	Milepæl	Beskrivelse	Frist
1	Organisering av mandat	Det må gis klarsignal fra representantskapet om det er ønskelig å starte en utredningsprosess og hvordan denne skal organiseres i stort og i prinsipp. Styret kan legge fram en sak som peker den ene eller andre retningen.	Etter at høstens valg er gjennomført, klart til møtet i november 2023
2	Forprosjekt	Før eierne tar stilling til <u>om de ønsker</u> å skille ut 110-ansvaret iht. KL bestemmelser så bør det etableres et forprosjekt som belyser sakens konsekvenser for eierne av Salten Brann IKS samt kartlegging av interesse blant kommuner i Nordland. Det vil kreve bistand fra konsulent og finansiering av denne for å belyse saken tilstrekkelig.	Rapportering med innstilling om ny organisering til representantskapet i mai 2024.
3	Informasjon til 31 kommuner	Orienteringssak til berørte kommuner om hva eierne til Salten Brann har besluttet. Prinsippvedtak blant kommuner i Nordland om oppslutning og støtte til neste fase for gjennomføring.	Mai – november 2024
4	Gjennomføring av endring – formelle vedtak	Etablering av ny organisering jfr. KL med nødvendig selskapsavtale. Utarbeide felles saksfremlegg til alle kommuner for å sikre likelydende vedtak.	Innen utløpet av 2024.
5	Konstituering av ny organisering	Samarbeidet stiftes iht valgt organiseringsform, f.eks IKS.	Innen sommeren 2025.
6	Drift	Samarbeidet har sitt første driftsår, budsjett, regnskap og andre planer.	Fra og med 2026

Historikk.

Bodø brannvesen, og senere Salten brann IKS fra år 2007, driftet nød meldesentralen for brann på vegne av kommunene i Saltenregionen.

I løpet av 2012 – 2014 ble de tre nødmeldesentralen for brann i Nordland, Bodø, Narvik og Mo i Rana slått sammen til en sentral i Bodø

Ved inngangen av 2014 hadde 110 Sentralen i Salten overtatt ansvaret for nødmeldetjenesten til alle kommunene i Nordland og 7 kommuner i Sør-Troms gjennom en bilateral avtale mellom kommunene og Salten brann. På det meste var det over 50 kommuner tilsluttet sentralen.

Nødmeldesentralen flyttet til ny lokasjon på brannstasjonen i Olav V gate 200, Bodø i februar 2016.

Politireformen / Samlok Nord

I forbindelse med politireformen fikk Bodø kommune et oppdragsbrev fra Justis / DSB om å ta ansvar for å etablere nød meldesentral for kommunene i Nordland som skulle samlokaliseres med politiets operasjonssentral.

Bodø kommune, som vertskommune, ga oppdraget til Salten brann. Ved innføring av politireformen endret ansvarsområdet for nødmeldesentralen seg og fra 2019 var det 41 kommunen knyttet til 110 Nordland.

Samlok Nord

I 2016 flyttet 110- og AMK sentralen inn på brannstasjonen i Bodø. I 2017 kom politiets operasjonssentral og Samlok Nord ble etablert med alle tre nødmeldesentralen (110, 112 og 113) på samme sted.

Økonomi / finansiering

Sentralen er finansiert av eier- og deltakerkommunene med lik innbyggerbetaling. Ved hjelp av økende alarminntekter reduseres andelen av innbyggerbetaling.

Alarmsatsing

Det var godt kjent at framtidige kostnader ville øke for teknisk infrastruktur og programvare fra 2021. Som svar på økonomiske utfordringer i framtiden ble det satset på å øke alarminntekter og at alle disse tilfalt 110 sentralen.

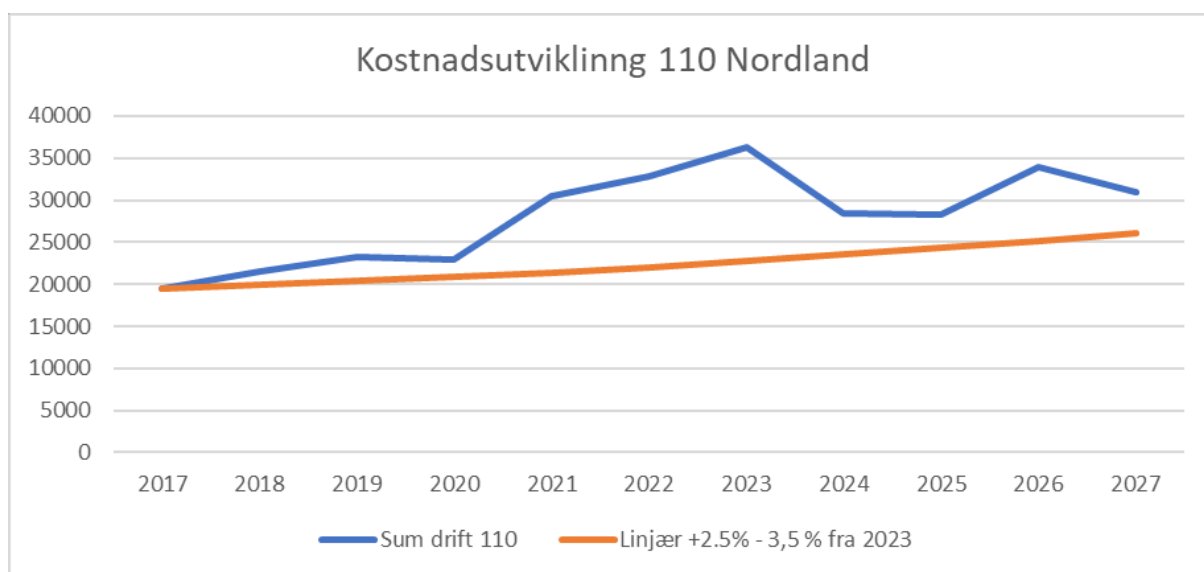
Ved å overta alle alarminntekter og satse på mersalg med justert prismodell så identifiserte 110 sentralen en mulighet for at framtidige kostnader kunne finansieres tilnærmet 100% gjen-

nom alarminntekter. Det ble også planlagt med fondsavsetninger for å jevne ut årlige kostnadssvingninger. Avtalen omtaler også en framtid hvor alarminntekter overgår kostnader til drift av sentralen, men ikke hvordan et overskudd skal fordeles. Avtalen var fullt iverksatt fra 2021.

Alle forventninger til alarmsatsingen ser ut til å være riktig. Fordi at nye verktøy kom tidligere eller avtalen kom for sent i gang er det hittil ikke vært mulig å fullfinansiere driften av 110 sentralen med alarminntekter.

Kostnadsutvikling

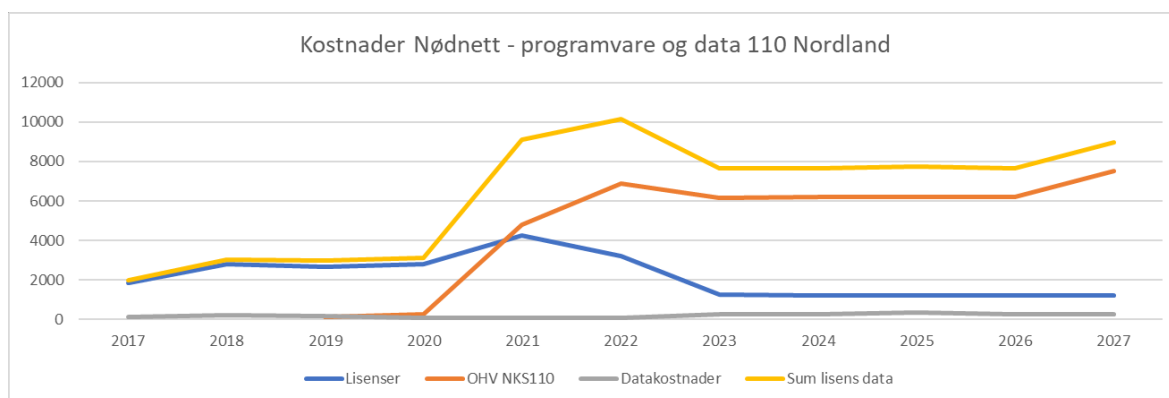
Figur under viser reelle kostnader mot lineær kostnad med KPI fra 2017, hvor topp i 2023 skyldes tilbakeføring av 4.6 millioner til Salten Brann som ble underfinansiert («lånt») i 2021. Prognose fram til 2027.

Større krav til oppfølging og utfordringer med mye overtid resulterte i ekstra stilling i 2018 og 19. Prognose på kostnadsutvikling til 2027 uten tilførsel av ekstra personell.

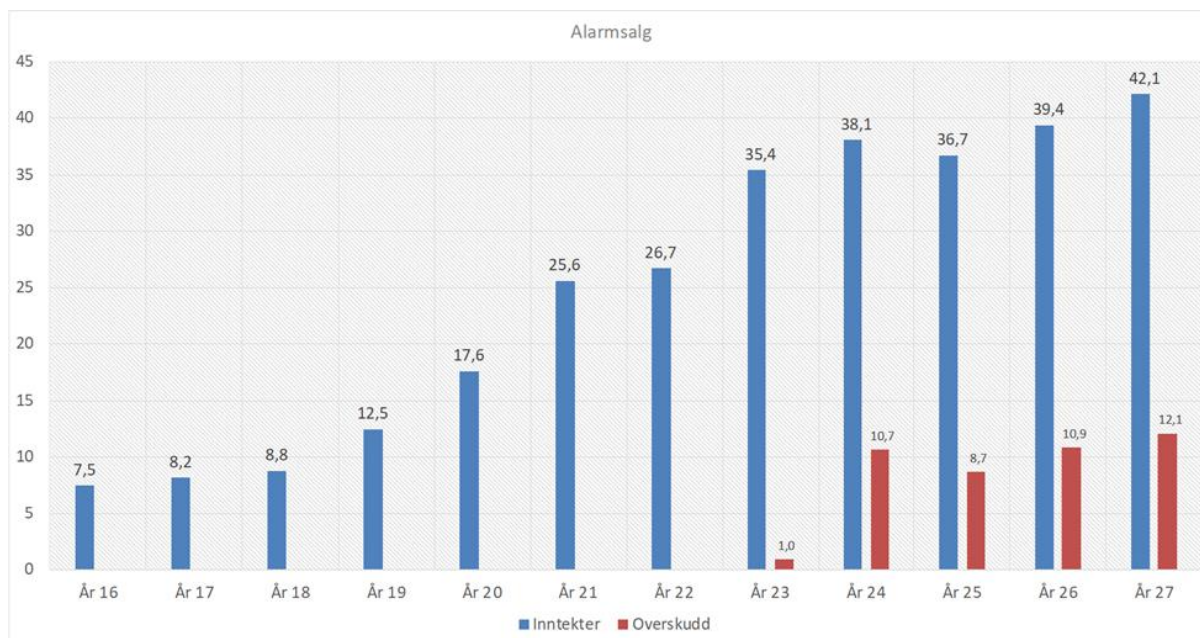
Økte kostnader på teknisk infrastruktur og programvare – fra ca. 3 MNOK til ca. 8 MNOK fra 2018 til 2024.

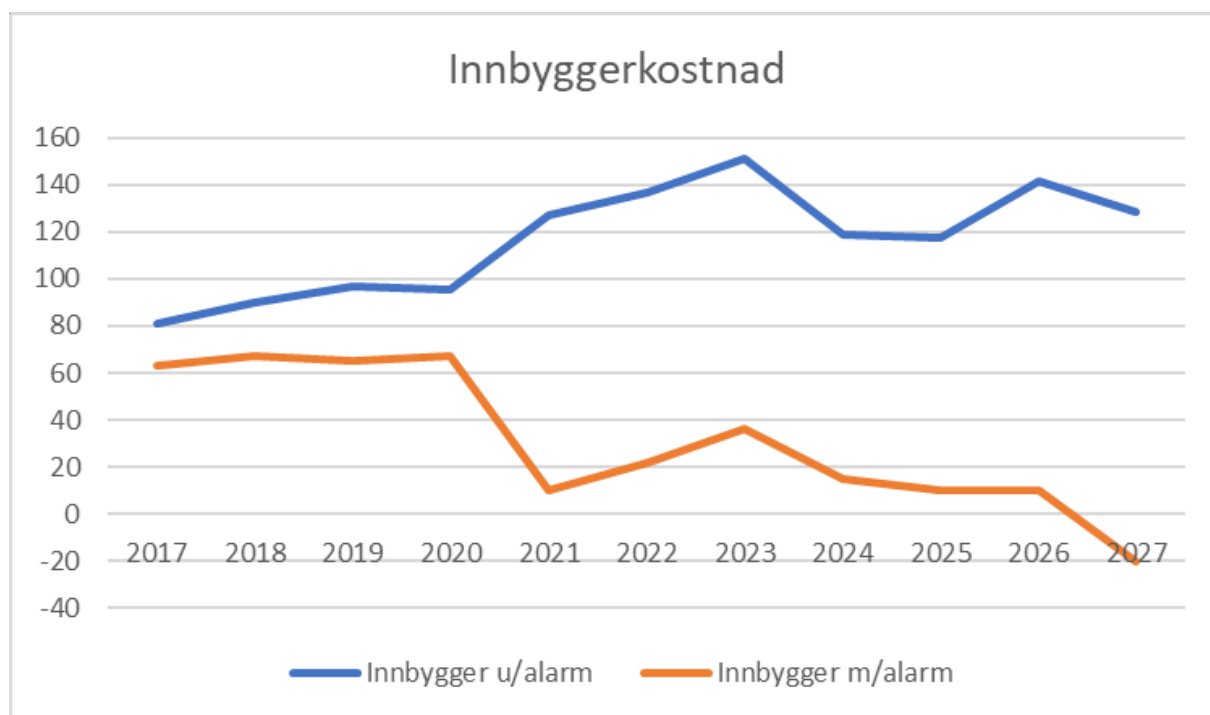
Virkning av alarmsatsing på innbyggerkostnad

Deltakeravgift per innbygger (240 000)	2016	2017	2018	2019	2020	Alarm 2021	Alarm 2022	Alarm 2023	Alarm 2024	Alarm 2025	Alarm 2026	Alarm 2027
Deltakerkommuner	45,9	45,9	50,8	59,5	60,7	10	22	36	15	10	10	10?
Eierkommuner (Salten Brann)	63,1	75,3	74,2	73,5	67	10	22	36	15	10	10	10?

Alarminntekter, utvikling fra 2016 med prognose til 2027

Figur nedenfor viser hvordan innbyggerkostnad (kr/innbygger) ville være med og uten alarminntekter. Prognose fram til 2027.

Dagens organisering av 110 Nordland

110 sentralen er en avdeling i Salten Brann IKS. Alarmavdelingen er direkte underlagt daglig leder, men samarbeider tett med 110 sentralen. 110 avdelingen har en avdelingsleder og en stab som består av tekniker, kompetanseleder og aspirantstilling (vakant fra 1.5.23) samt 5 vaktlag med 3 personer. Vaktlagene følger en turnus med 12 timesvakter og på alle vakter er det en vaktkommandør som utøver vaktledelse.

Samvirke med kommuner/ brannvesen

Samarbeidet med eier og deltakerkommunene ivaretas gjennom to årlige møter med brannsjefene i Nordland der regnskap og budsjett fremmes og diskuteres som orienteringssaker. Nødvendige framtidige innfestinger legges fram og drøftes. Årsmelding fremlegges på vårmøte (mai/juni) hvor det søkes å antyde neste års prognose på innbyggerbetaling. Høstmøte handler i stor grad om tekniske saker, prosedyrer og økonomisk utvikling så langt i året.

110 årsmøtet oppnevner referansegruppe som består av avdelingsleder 110, en representant for Salten brann og 3 representanter for deltakerbrannvesen. Disse skal gi råd i viktige og prinsipielle spørsmål.